

az ember!" (2Sám 12,7) Felismerre bűne súlyosságát, és főredekimesen megállapodott Isten előtt, melyen megbánva és megvallva terít: A bocsánatért esdélkőrt az Úr meghallgatta, de bűne bizonyos következményre le kellett aratnia. „Monkha azért Dávid Nátánek: »Féltettem az Úr ellen:« Es monkha Nátán Dávidnak: »Az Úr ti ebeite a te hábad, nem fogsz meghalni. Mindezállal, mivel alkam adakl a gyolázásra az Úr ellenségeinek e dühögn, a te fiad is, aké lett nekéd, bizonytal meghal.«" (12,13–14) Az önmagára mondott ítélet szerint „megjanyit kellett adnia" (12,6), a meghalt csecsemőt köveve Ammon, Absolon és Adónia.

A történet nyomán félvetődik egy kérdés: Miért verete el Isten Sault sokkal kisebb engedelenségért, és miért bocsátott meg Dávidnak, aki hazasságért és gyilkosságért követe el? A Mindenható bocsátott volna Saulnak is, ha Oelé viszi vétéket. Izrael első királya azonban nem volt hajlandó bűnbánarot gyakorolni, visszautasította a féddést és megkeményítete szívet. Dávid ellenben röredekimes bűnbánaral szembefordult korábbi cselekedeteivel, és bocsánatért esedezett.

Dávid befolyása azonban csökkenet a családján belül. Bűntudara arra késztete, hogy hallgasson ort is, ahol bűnöket kellett volna megíróna. Engedelkenységé főként fia jellemté corziortra el. Ammon saját vesztébe rohan, mert nem tanult meg uralkodni bűnös kívánáságn. Mivel Dávid elmulasztotta méróni az igazságralanságot, ezért Isten megengede, hogy a bűn bűnnel bünteressék meg. Absolon megölette féltestvérét, Ammont, amiért megronorta hűgát. A családí tragédia tovább folyratódott, mert Dávid nem tudott mit kezdeni a kialakult helyzetrel, és száműzte Absolont, aki évekig melegette vélt sérelmeit. Így kezdődött atyától való elhidegítése. Végül Jóáb közbenjárására visszatérhetett Jeruzsálembe, de nem jelenhetett meg az udvarban és apjával sem találkozhart két éven át. A nép nem érte Dávid intézkedéseit, s úgy értékelte, hogy Absolon inkább hős, mint bűnöző. A gonosz fiú számára elérkezett az idő, hogy

lázádat sráson apja ellen. Az akadozó igazságszolgálatást kihaszálva a népet az igazságosság és a vallásosság leple alatt magamellé állította, majd sereget gyűjtött.

A szönyű veszályban Dávid mint a béklyót rázra le magától a levertséget, amely oly sok éven át megköötözte őt. Megérte, hogy Jeruzsálemet csak úgy kímélheti meg a véronkástól, ha elmenekül. Egyben alkalmar adott hűségük kifejezésére mindazoknak, akik Isten félkenyékente tisztelték és szereltek. Nem az életért félte, hiszen menekülésekor is melyen áterete méltalanságot, hanem sokkal inkább annak az ünneplésves felelősségnak a tisztelét kellett megvédenie, amelyet Isten ruházott rá félkenetéskor. Tudta, hogy ebben az összeesküvésben az Úr igazságos büntetése érte utol, mégis – mint egykor Sikiágban – hitrel könyöögött Gondviselőféhez a megoldásért. Isten pedig, ahogyan akkor, most is azonnal válaszolt, elküldve hozzá Khusait, akinek későbbi szolgálata nagy segítségért jelenett a menekülők számára.

Ma is példértékű az a türelem és lelkiertő, amelyet Dávid tanúsított megpróbáltatása idején. Alázaral türe Semei rosszhírlarú vádjait (16. f.), miközben lelkiismerete nagyon is igaz dolgokra mutatott rá. Am ha arra gondolt, hogy Isten milyen sokáig halogarra a megérdemelt büntetés végrehajtását, akkor szíve megrek a Teremtő iránti hállával és szeretettel.

A küzdelemben az Úr Dávid mellé áll. Absolon becsvágyó indírtékai lassan felsínre kerültek cselekedetei tükrében. Az Úr úgy forgarra az eseményeket, hogy Dávid időt nyerjen serege megszervezéséhez, és segítségére volt a királynak, hogy maroknyi csapara győzelmet arasson a trónbitorló félert. A 18–19. fejezet megrendően tárja elénk, mi járszódort le Dávid lelkeben Absolon halála nyomán. Atyai fájdalom hataráralan volt, de a köreleség arra késztete, hogy fájdalomát félteréve, dicsőrt szavakkal kössönse báort katonáit. Csak csodálkossal tudunk azon a lelkiertőn, amelyet Isten szolgáta tanúsított megpróbáltatása idején. Mennyi szialamar, tágalmazást, szemrehányást kaport? Mennyi

nyí fájdalom rőr szúra át szívet, jártva, miként fordulnak el tőle azok, akikben addig megbírt? És mennyi igazságos vád zúdult rá lelkiismeretn keresztül? Ki tudta volna mindert elhordozni? Dávid a neklézésekben Isten kegyelmebe és megbocsátó szeretetébe kapaszkodott.

A lázádas félboldította az országot, s a törzsek közöri féltekenység újabb félkelestr robbanort ki. Dávid most már gyors, határozott intézkedéssel teremert rendt bírodalmában.

Élete utolsó éveiben még egyszer megkísértette őt a világi siker és dicsőség. Isten tiltása ellenére népszámlást rendelt el, hogy hadsereget felduzasszra kiterjessze hódításart. Becsvágyó tervéért súlyos árat kellett fizernie, és népének is, amely szintén nagyravágyóvá vált. Országában járvány pusztított Isten csapásaként. A bűnbánó király Mórja hegyén, Arana sérűjén könyöögött bocsánatért. Az Úr pedig ort, ahol egykor Ábrahám Izsák feláldozásával mutarra be hűségét, egyértelmű jelet adta megbocsátásának, s megkegyelmezett Dávidnak és népének.

*

Sámuel I–III. könyve eseményeinek középpontjában három személy áll: Sámuel, Saul és Dávid. Az ő életük, jellemrajzuk bemutatásán keresztül bonakozik ki előrtünk Izrael történésmének az a szakasza, amely Brák korától ártvel az intézményes királyság megszáláldulásáig. Ez kb. 150 év történelme. Sámuel könyve világosan kiértékeli az eseményeket, kendőzetlenül mutatja be azokat a küzdelmeket, amelyekn az országmenten ebben az időszakban. E három személy élete szorosan összefonódik ezekkel az eseményekkel. Életörténetük egybecsuszik. Sámuel életútjának leírásába fokozatosan beleépül Saul uralkodásának kezdeti időszaka, majd Saul királysága már féllel Dávid küzdelmes útját a trón felé.

Sámuel Izrael utolsó bírása, egyben pap és próféta volt. Kevés hozzá fogható embeertől olvashartunk a Biblia lapján. Jelle-

me tiszta, felt nélküli. Jösztről, Jözsuetől, Dánielről mondható el hasonló. Isten ügyét mindig szívén viselte, fáradhatarlan munkálkodott a nép félmekledésén. Az I könyv bemutatja egész életútját, születésétől haláláig. Lankadarlan igyeketert járta az országot és ítélt a nép között (1Sám 7,15–17). Hűsz évig küzdött lásszólag eredménytelenül, míg végre a nép vágyakozni kezdert Isten után (1Sám 7,2–12). Az országot a legnagyobb mlyponttól a fenýkorba vezerte át. Eji idején elvesztették még a figyelát is, azután azonban odáig emelkedtek, hogy Dávid idejében virágozó, félődő ország jött létre, és a nép örömmel, őszintén szolgálta Isten. Az Úr egy ember hűségese odakadásával meg tudta fordítani az eseményeket! Sámuel szolgálatra idején negatív fordulópont volt a nép királykérése. A próféta határozottan elírtle a nép kívánáságot, világoosan bemutatara a királyság intézményének veszályeit. Isten utasítására mégis engednie kellett a nép akarának. Személyiség nagyságot mutatja, hogy a királyságban kialakuló bajok idején is ort állt a nép és az uralkodók mellett, s bölcs tanácsaival rovábra is Istenre írártította rekitertüket.

Szintén fontos személy Sámuel I. könyvében Izrael első királya, Saul. Élete azt példázta, hogyan torzult el az emberi jellem, ha nem enged Isten szavának és nem győzi le önmagát. A könyv egészen részletesen mutatja be ennek az eltorzulásnak a folyamatát. Saul kezdetben úgy tűnik fél előrtünk, mint alázatos, szerény, Isten akaratát követő, bátor uralkodó. A haralom pozitívójában azonban hibát hibára halmoz, egészen addig, hogy még a saját fia életét is feláldozná a hűség és dicsőségvágy, később pedig a féltekeny gyűlölet oltán. Tragédiáját mégsem ennek köszönhetre, hanem annak, hogy nem tudott bűnbánarot gyakorolni. Nem tudta beismerni, hogy vétkezett, hanem mentegerte magát, mert félte erre királyi tekintélyét a nép előtt. Nem tudott Isten előtt megálakodni. Elvertetésének tudata mely depresszióba tasztorta, de még mindig ragaszkodott a trónhoz. Amikor pedig félébredt benne a gyanú, hogy Isten Dávidort

választotta őhelyette, örült irigysége és féltékenysége arra készítette, hogy meggyilkolja Isai fiát. Életének egyetlen célja Dávid elpusztítása lett. Senkit és semmit nem kímélt ennek érdekében. Isten többször is megpróbált hatni Saul lelkére, de ő minduntalan megkeményítette magát. Sokszor úgy viselkedett, mint aki a tudathasadás állapotába került (1Sám 18,8–13; 19,1–10; 22,16–19. 24–25). Negyvenéves uralkodás után (1050–1010), Istentől elfordultan halt meg. Spiritiszta jósnőhöz fordult tanácsért, a jóslat pedig, amely megjövendölte halálát, olyan rémületbe kergette, hogy végül a filiszteusok elleni csatában maga vetett véget életének. Saul bukása tanulság volt a nép számára, amely királyt kívánt. Rögtön első királyuk uralma alatt tapasztalhatták, hogy az új államformában mennyire kiszolgáltatottjává lesznek az ország vezetőjének.

Dávid egészen másként uralkodott, a Biblia szerint ő volt az „Isten szíve szerinti király” (1Sám 13,14). Fiaralkorában egyszerű pásztorként tanulta meg a rendíthetetlen bátorságot és a gyengéd odafigyelést. Amikor pedig Saul üldözte, megtanult feltétel nélkül bízni Istenben. Sámuel I. könyve ezeknek a keserves éveknek a történetét tárja

elénk. Isten fokról fokra, egyre feljebb emelte őt, míg végül – Saul halála után – Júda, majd később az egész Izráel királyává tette (1010–970). Dávid a trónon sem feledkezett meg Istenről. Jellemében nemes, becsületes, egyenes maradt uralkodóként is. Nemcsak a néptől várta el, hogy kövesse Istent, hanem mindenekelőtt ő maga törekedett erre egész életében. Dávid súlyos bukását is megörökíti azonban Sámuel II. könyve az utókor számára. Bűnének következményeit Isten nem hárította el, négy fia életével kellett fizetnie Bethsabé és Uriás ellen elkövetett vétke miatt. Hogyan lehetett akkor Dávid mégis „Isten szíve szerinti” uralkodó? Mert királyként sem magában bízott, hanem az Úrban. Elfogadta Isten Lelkének vezetését, és elfogadta a helyreigazítást, sőt a súlyos feddést is. Dávid legyőzte önmagát, megalázta magát Teremtője előtt. Mély bűnbánatot gyakorolt, átérezve bűnének súlyát és méltatlanságát. Tudatában volt annak, hogy Isten a király Izráelben, és erre tanította a népet is. Jó befolyása által a nép megerősödött az Úr követésében. A szomszédos nemzetek előtt is nyilvánvalóvá vált, hogy az Úr az Isten, aki megáldja népét.

Mézes Tünde

Könyvajánló

Vankó Zsuzsa

„ISTEN BESZÉDE”

Az Isten-keresés kulcskérdése

„Isten beszéde” – létezik-e, létezhet-e mint racionális valóság?
Hogyan függ össze ez a kérdés a vallások „mérték” szerepével, igényével?
A Védák, a Korán, a Biblia vizsgálata ebből a szempontból.
Az „Isten beszéde” fogalom jelentése a Bibliában.

130x200 mm, 114 oldal

Ára: 700 Ft